

Príhovor rektorky UVLF profesorky Jany Mojžišovej pri otvorení nového akademického roku 2021/2022

Vážená akademická obec,
milé kolegyne, kolegovia,

po letných dovolenkách a prázdninách sa život vracia do svojho normálu, aj keď svet je kvôli koronavírusovej pandémie stále postavený na hlavu v očakávaní ďalšej vlny nákazy. Uvedomujeme si všetky obmedzenia, no pritom sa snažíme fungovať tak, ako sme zvyknutí, ako nás vedie zabehnutý systém. Je dôležité, aby sme sa napriek okolnostiam snažili udržať tradíciu a stavali na základoch, ktoré sme vytvárali dlhé roky. V neistom svete hľadáme ukotvenie a upokojenie v tom, čo je nám blízke a známe, aby sme mohli pokračovať v našej práci a poslaní. Aj toto otvorenie akademického roka v online režime má byť pripomenutím, že akademické tradície je potrebné udržiavať, a to aj v takomto netradičnom prevedení.

Epidémia v našej spoločnosti poriadne premiešala hodnotové rebríčky. Aj na našej Univerzite veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach sme si uvedomili, čo všetko nám chýba: priamy kontakt s ľuďmi, diskusie o problémoch zoči-voči, sila argumentácie v priamej debate, možnosť ohmatať si všetko vlastnými rukami, vidieť naživo to, o čom sa píše v odbornej literatúre... Museli sme sa prispôbiť a v nečakane rozsiahlej miere preniesť vzdelávanie do online priestoru. Nebolo to jednoduché ani pre študentov, ani pre pedagógov. Prednášať pred desiatkami párov mladých očí a vidieť ich priame reakcie je niečo celkom iné, ako hľadiť do monitora a veriť, že sú za ním aspoň trochu dychtivé oči.

Odkúšali sme si, aký rozdiel je o niečom iba hovoriť, ukazovať na obrázkoch či videách a niečo aj predviesť priamo, naživo, umožniť ohmatať si to, dotknúť sa, vyskúšať. Budúci veterinárny lekár či farmaceut potrebuje po celý čas svojho štúdia vnímať nielen hlavou, ale aj rukami, očami, ušami, nosom. Mať naporúdzi všetky zmysly a využívať ich je nenahraditeľné. Preto potrebujeme, aby vzdelávanie v novom akademickom roku pokračovalo v prezenčnej forme čo najviac v tých častiach, ktoré sú venované klinickým a laboratórnym cvičeniam, veterinárnej praxi. Počítame však s tým, že prednášky sa budú uskutočňovať dištančne. Máme už dostatok skúseností a vieme, v ktorých predmetoch je to vhodný spôsob vzdelávania a kde, naopak, potrebujeme byť v priamom kontakte so študentmi.

Za posledný rok sme museli oveľa hlbšie vstúpiť do digitálneho priestoru a začať využívať všetky jeho vymoženosti. Hoci to bolo spočiatku náročné, dokázali sme sa prispôbiť a naučiť sa komunikovať online prostredníctvom aplikácií, prednášať i skúšať na diaľku, diskutovať vo veľkých virtuálnych skupinách. Pochopili sme, že mnoho z týchto zručností budeme chcieť využívať aj ďalej, pretože nám šetrí nielen čas, ale aj prostriedky. Naši študenti boli v tomto smere mnohokrát ďaleko pred nami vo využívaní informačných technológií. No boli pre nás inšpiráciou, aby sme sa učili aj my od nich.

Na univerzite robíme všetko pre to, aby sme udržali medzi študentmi i zamestnancami dobrý zdravotný stav a nedali príležitosť nákaze šíriť sa. Vieme veľmi dobre, že najúčinnším pomocníkom v tom je očkovanie. Veď kto iný ako veterinárny lekár má jasnú predstavu o zoonózach, o infekciách a nákazách, ktoré sprevádzajú ľudstvo celé stáročia. A preto ma veľmi zarmucuje, že sa stále stretávame s odmietaním a nepochopením aj v našich radoch. S uvedením si všetkých hodnôt, ktoré vytvorili naši predchodcovia, by sme mali vstupovať

do debát, kde mnohokrát víťazia nepravdy a prekrútené fakty či košaté konšpirácie. My predsa veľmi dobre vieme, že bez dôslednej a dlhoročnej práce infektológov, epidemiológov, hygienikov, humánnych i veterinárnych lekárov a farmaceutov by sme ešte stále bojovali s chorobami, ktoré v minulosti ničili ľudí i zvieratá na vidieku i v mestách. Všetci spoločne by sme mali budovať verejné zdravie, lebo na to máme prostriedky. Po prvýkrát v histórii vie človek ovplyvniť priebeh epidémie. Ak my sami nebudeme veriť vedeckým argumentom, ťažko uveria nám - či už naši študenti, alebo naši klienti.

Prosím preto aj vás, milé kolegyně a kolegovia, buďte skutočnými a reálnymi ochrancami verejného zdravia. Vysvetľujte ľuďom okolo seba v čom spočíva, na čom stavia. Bud'te pre nich príkladom. Chráňte výsledky doterajšieho vedeckého poznania i praktických skúseností generácií našich predchodcov. Univerzita vyzvala študentov i zamestnancov, ktorí zatiaľ nie sú zaočkovaní, aby využili túto príležitosť. Viedli ju k tomu štatistické údaje získané z anonymných dotazníkov, prostredníctvom ktorých počas leta žiadala študentov i zamestnancov o informácie týkajúce sa očkovania. Na základe získaných údajov bolo zrejmé, že stále existuje veľká skupina doteraz nezaočkovaných. Medzi zamestnancami univerzity je 80 percent zaočkovaných, medzi zahraničnými študentmi podiel zaočkovaných prekročil 90 percent. No anketa zatiaľ ukázala, že len 60 percent domácich študentov má za sebou vakcináciu. Čo univerzita vníma ako výrazné ohrozenie je fakt, že z nezaočkovaných sa viac ako 80 percent ani neplánuje vakcinovať.

Na začiatku nového akademického roka 2021/22 vytvorila univerzita COVID SEMAFOR UVLF, podľa ktorého sa budú počas roka riadiť všetky činnosti. Obsahuje podmienky pedagogického procesu a prevádzky na UVLF vrátane študentských domovov. Základnou prevádzkovou podmienkou je, že škola rešpektuje protokol OTP, t. j. očkovanie – testovanie – prekonanie nákazy.

V dnešnej dobe sa všetko točí okolo koronavírusovej pandémie. Či už zapnete správy, otvoríte internet, alebo počúvate príhovor rektorky... Ovpľyňuje naše myslenie, naše správanie sa vo všetkých oblastiach. Život, aj ten pracovný, však plynie ďalej. V ostatnom období sme dlhé týždne pracovali z domu. Aj tu bolo vidieť rôzny prístup rôznych zamestnancov. Boli aj takí, ktorí si home office pomýlili s plateným voľnom. To boli aj tí, ktorí sa najviac domáhali svojich práv či už na stravné lístky, odmeny, príplatky a ďalšie vymoženosti. To boli aj tí, ktorí nedvihli služobný telefón, nedal sa im poslať mail, lebo mali preplnenú schránku. Ale toto nech si vyriešia sami so svojím svedomím. Našťastie tu boli aj pracovníci, ktorí stáli v prvej línii a obetavo si plnili svoje pracovné povinnosti aj v ťažkej situácii, v priamom ohrození zdravia. Chod univerzity udržiavali prevádzkoví a administratívni pracovníci, pracovníci kliník a účelových zariadení, ktorí dištančne pracovať jednoducho nemohli a, samozrejme, učitelia sediaci od rána do večera pred monitorom počítača. Dovoľte mi poďakovať sa Vám za Vašu obetavú prácu, vieme o nej a nesmierne si ju vážime.

Pri nedávnom rozhovore mi jeden kolega povedal, že na škole panuje zlá atmosféra, ľudia sú frustrovaní a rezignovali. Prebudila sa v nás podráždenosť, niekedy až agresivita, netolerantnosť, neschopnosť viesť dialóg, neochota o problémoch diskutovať. Takáto nálada panuje aj v celej spoločnosti. Na našej pôde k tomu prispela aj nutnosť znížiť stavy zamestnancov, čo v ľuďoch vyvolalo ešte aj obavy o miesto, budúcnosť a zdroj príjmu. Nikoho z nás neteší ľudí prepúšťať, avšak krátenie rozpočtu o 1,9 milióna eur oproti roku minulému muselo viesť k racionalizačným opatreniam. Znížením zamestnanosti o cca 10 % v priebehu jedného roka sme vedeli udržať miesto 90 % pracovníkov. V budúcnosti ešte viac ako predtým

budeme trvať na výkonoch tvorivej činnosti, lebo len to nás môže posunúť vyššie v hodnotení vysokých škôl. Odborný potenciál na to určite máme.

K dnešnému dňu pracuje na univerzite 576 zamestnancov, z toho je 212 učiteľov, 47 výskumných pracovníkov (v počte ktorých sú postdoktorandi a členovia projektových tímov), 182 THP a 135 R. V akademickom roku 2020/2021 spolu 27 vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov ukončilo s univerzitou svoj pracovný pomer, naopak, do pracovného pomeru nastúpilo 11 vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov a 7 postdoktorandov.

Pripomeňme si tichou spomienkou aj tých, ktorí boli dlhé roky súčasťou univerzity a v roku 2020 a 2021 nás opustili:

- MVDr. Janka Pažáková, PhD., 19. februára 2020
- doc. MVDr. Jozef Marcaník, CSc., 3. marca 2020
- prof. MVDr. Ivan Rosival, CSc., 17. marca 2020
- Viera Rosivalová, 1. mája 2020
- prof. MVDr. Jozef Sokol, DrSc., 5. júna 2020
- prof. MVDr. JUDr. Andrej Bugarský, PhD., 19. júla 2020
- prof. MVDr. Vladimír Konrád, CSc., 9. augusta 2020
- doc. MVDr. Juraj Halagan, CSc., 24. októbra 2020
- prof. MVDr. Jozef Kočiš, CSc., 2. januára 2021
- MVDr. Eva Čellárová, PhD., 21. februára 2021
- MVDr. Ľuboslava Lohajová, PhD., 9. februára 2021
- Eva Naďová, 14. apríla 2021
- MVDr. Janka Čižmárová, 16. apríla 2021
- doc. MVDr. Štefan Izák, 26. mája 2021
- doc. MVDr. Jozef Balun, CSc., 12. septembra 2021

Česť ich pamiatke!

Napriek všetkému negatívne, čo nám táto doba priniesla, nemám pocit, že by naša škola stagnovala. Srdcom i hnacím motorom každej školy sú jej študenti. A záujem o štúdium na našej univerzite je stabilný, dokonca v tomto roku stúpol. Na akademický rok 2021/2022 sa na UVLF v Košiciach zapísalo spolu 2 089 študentov, z toho 1 651 v slovenskom štúdiu a 438 v anglickom štúdiu, čo je oproti minulému roku v slovenskom štúdiu nárast študentov o 214 študentov, t. j. o 13 %, v anglickom štúdiu je nárast 21 %, pričom celkový počet študentov vzrástol o 15 %.

Určite registrujete aj čulý stavebný ruch. V rámci projektov znižovania energetickej náročnosti budov rekonštruujeme viacero objektov. Chystáme sa zapojiť do ďalších projektov v rámci aktivít chrániacich životné prostredie a získať značku zelená univerzita. Rozbehli sa nám vedecké projekty v spolupráci s domácimi či zahraničnými univerzitami. Ako jedna z mála slovenských univerzít máme schválený vnútorný systém kvality, pracuje naša akreditačná komisia. Pripravili sme na akreditáciu dva bakalárske a jeden magisterský študijný program, ktoré sú v procese hodnotenia. Podporujeme kariérny rast tvorivých pracovníkov. V uplynulom akademickom roku získali dvaja učitelia titul profesor a prebehli ďalšie inauguračné pokračovania, titul docent získalo jedenásť tvorivých pracovníkov, ktorých priemerný vek je pod 45 rokov.

Tak ako nikdy predtým si teraz uvedomujeme, že univerzita, v areáli ktorej nevidieť učiteľov a študentov ponáhľajúcich sa na prednášky či cvičenia, ľudí, ktorí sa na chvíľku zastavia pri kávičke alebo len tak pod lipami, pôsobí smutno a opustene. Poprajme si navzájom, aby takáto situácia už nenastala. Nech nám nový akademický rok prinesie do areálu školy znovu život, nech študentov nevidíme len ako mená v MS tímoch, nech sa rozbehnú študentské školské i mimoškolské aktivity, nech sa znovu stretávame, diskutujeme, polemizujeme, lebo to dáva iskru akademickému životu. Ale zatiaľ, kým k tomu dôjde, správajme sa zodpovedne a profesionálne, aby sa život čím skôr dostal do normálu. Najmä však chráňme zdravie - to svoje, i to kolektívne.

Vážené kolegyne, vážení kolegovia,

nový akademický rok nám prináša množstvo úloh a výziev. Prináša ale aj ďalšiu generáciu študentov. Máme voči nim záväzok a povinnosť: pomôcť im získať kvalitné vzdelanie na excelentnej škole, zapáliť v nich nadšenie pre profesiu, vypestovať v nich pocit spolupatričnosti k akademickému obci a pocit zodpovednosti za veci verejné. A to dokáže len dobrý učiteľ, ktorý je sám o tom hlboko presvedčený. Prajem Vám všetkým, aby ste mali odvahu, nadšenie, silu nielen zvládnuť všetky Vaše povinnosti, ale aj nájsť vo svojej práci radosť, a tým jej dať vyšší zmysel.

Svoj prejav ukončím citátom spisovateľky Katherine Mansfield, ktorý platí aj v tejto zvláštnej dobe:

„Vrúcny, dychtivý, plnohodnotný život... Učiť sa, túžiť po poznaní, cítiť, myslieť, konať. To chcem. Nič viac. To je to, o čo sa musím pokúsiť.“

Želám Vám, aby ste v sebe našli tú iskru, aby ste to dokázali. Tiež Vám želim pevné zdravie a veľa úspechov v pracovnom a osobnom živote.